

CIVILNÍ PŘIPRAVENOST V NATO

Jak se Aliance v civilní oblasti připravuje na krize

Vedle vojenských schopností tvoří oblast civilní připravenosti významnou součást souboru procesů, nástrojů, sil a prostředků umožňujících Severoatlantické alianci komplexně se připravovat na krize. Civilní připravenost Aliance je výsledkem tzv. civilního nouzového plánování (CNP) NATO, což je proces koordinace plánovacích činností členských i partnerských států směřující k zajištění co nejefektivnějšího využití národních civilních zdrojů v rámci podpory strategických cílů NATO ukotvených ve Strategické koncepci NATO (2010).

Civilní připravenost hraje klíčovou roli jak při včasné a efektivní poskytování civilních sil a prostředků pro podporu vojenských činností Aliance, tak při zvyšování odolnosti jednotlivých členských zemí NATO v souladu s článkem 3 Washingtonské smlouvy.

Tři hlavní úkoly civilního nouzového plánování v NATO

- 1) Civilní podpora vojenským operacím NATO v rámci i mimo čl. 5 (kolektivní obrana)
- 2) Podpora států v případě katastrof (civilních krizí) a při ochraně proti následkům použití CBRN (zpravidla řeší Euroatlantické středisko pro koordinaci řešení mimořádných událostí - EADRCC)
- 3) Spolupráce s partnery v oblasti CNP

Příklady aktivit NATO v oblasti CNP: koordinace mezinárodní pomoci při povodních v ČR v roce 2002, po zemětřesení v Pákistánu v roce 2010, vyslání poradního týmu NATO na pomoc se zabezpečením ukrajinských jaderných elektráren po anexi Krymu v roce 2014 nebo asistence Izraeli při rozsáhlých požárech v roce 2016.

Civilní připravenost ve struktuře NATO a vazby na ČR

Koordinace civilního nouzového plánování je zajišťována prostřednictvím příslušného výboru a plánovacích skupin NATO. Všeobecnou koordinací je pověřen alianční Výbor pro civilní nouzové plánování (CEPC), který podléhá nejvyššímu orgánu

„Kromě schopností určených k odrazení vojenského útoku, což je národní odpovědnost ukotvená v čl. 3 Washingtonské smlouvy, vyžaduje odolnost také vysokou úroveň civilní připravenosti. Ta je tak součástí věrohodného odstrašení a obrany.“

Martin Stropnický, ministr obrany ČR, květen 2017, Norfolk, USA

NATO – Severoatlantické radě (NAC). CEPC dále koordinuje čtyři tematické plánovací skupiny, které sdružují zástupce národních institucí (zejména příslušných úřadů, viz obrázek). Podporu a funkci sekretariátu tomuto procesu poskytuje mezinárodní štáb podřízený generálnímu tajemníkovi NATO. Na národní úrovni je za koordinovaný postup ČR v oblasti CNP odpovědné Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR.

Civilní připravenost po summitu ve Walesu (2014) a Varšavě (2016)

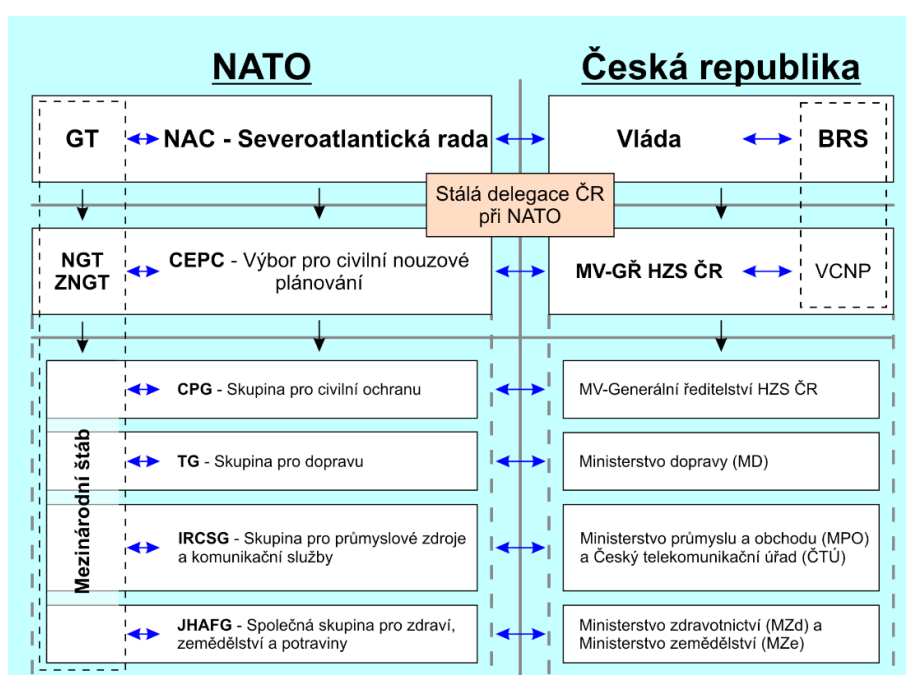
V reakci na ruskou anexi Krymu a po summitu ve Walesu v září 2014 se pozornost v oblasti CNP přesunula od spolupráce s partnerskými zeměmi zpět do oblasti činností spojených se zabezpečením společné obrany jako je např. otázka rychlosti průjezdu vojenských transportů napříč Evropou či problematiky *Host Nation Support*. Od podzimu 2014 proto v návaznosti na summit ve Walesu probíhalo identifikování nedostatků v oblasti civilní připravenosti NATO. Pro zefektivnění tohoto snažení byla zpracována tzv. Metodika na zvýšení odolnosti, jejímž cílem je pomoci jednotlivým členským státům NATO při zvyšování jejich odolnosti.

Na Varšavském summitu NATO v červenci 2016 představitelé členských zemí navíc také přijali politickou deklaraci potvrzující závazek členských států pokračovat ve zvyšování alianční odolnosti a nadále vylepšovat civilní připravenost proti širokému spektru hrozeb, včetně těch hybridní povahy.

V únoru 2017 pak tuto alianční Metodiku schválila Severoatlantická rada. Metodika obsahuje sedm základních oblastí odolnosti s příslušnými konkrétními hodnotícími kritérii. Před členskými státy NATO nyní stojí úkol provést podle kritérií Metodiky sebehodnocení. Výsledky tohoto procesu lze očekávat přibližně na podzim 2018.

- 1) Zachování kontinuity veřejné správy a základních funkcí státu
- 2) Zajištění odolnosti dodávek energií
- 3) Schopnost efektivně řešit nekontrolovatelný pohyb osob
- 4) Zabezpečení odolnosti infrastruktury dodávek vody a potravin
- 5) Schopnost zvládat velký počet zraněných
- 6) Odolné komunikační systémy
- 7) Odolná dopravní infrastruktura

Po letech, kdy civilní nouzové plánování bylo zacíleno zejména na asistenci partnerským zemím NATO, se z této oblasti znovu v praxi stává součástí věrohodného odstrašení a obrany NATO.

Schema civilní připravenosti ve struktuře NATO a vazby na ČR.

Zdroj: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství HZS ČR

Bibliografie a zdroje k tématu:

- » Political Guidance for Civil Emergency Planning 2014–2017. NATO. EAPC(C) D(2014)0004 (AC/98-D(2014)0002). Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/soubor/politicka-smernice-pro-cnp-2014-2017.aspx>.
- » Warsaw Summit Communiqué Issued by the Heads of State and Government participating in the meeting of the North Atlantic Council in Warsaw 8–9 July 2016. Dostupné z: http://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_133169.htm.
- » Commitment to enhance resilience Issued by the Heads of State and Government participating in the meeting of the North Atlantic Council in Warsaw, 8–9 July 2016. Dostupné z: http://www.nato.int/cps/en/natohq/official_texts_133180.htm.
- » Jiří Šedivý. Security and Resilience in the context of NATO-EU cooperation. The European Security and Defense Union, Volume N° 26 a ve sborníku *Behördenspiegel Congress-Magazin*, 15th Berlin Security Conference 2016, Berlin 11 /2016, s. 20–21.
- » Vývoj bezpečnostního prostředí a aktivity HZS ČR v rámci civilního nouzového plánování NATO / Jakub Kufčák, Tomáš Matušek. 112 Roč. 15, č. 11(2016), s. 22-23.
- » Jakub Kufčák, Tomáš Matušek. NATO CIVIL EMERGENCY PLANNING IN A NEW SECURITY ENVIRONMENT: MOI-DG FRS CZ POINT OF VIEW. *The Science for Population Protection*, 1/2017, <http://www.population-protection.eu/prilohy/casopis/33/269.pdf>.

Pokud budete mít zájem o další informace k tomuto tématu, neváhejte se obrátit na:
Informační centrum o NATO
 Jungmannova 17, 110 00 Praha 1
info@natoaktual.cz
 tel.: 221-506-758